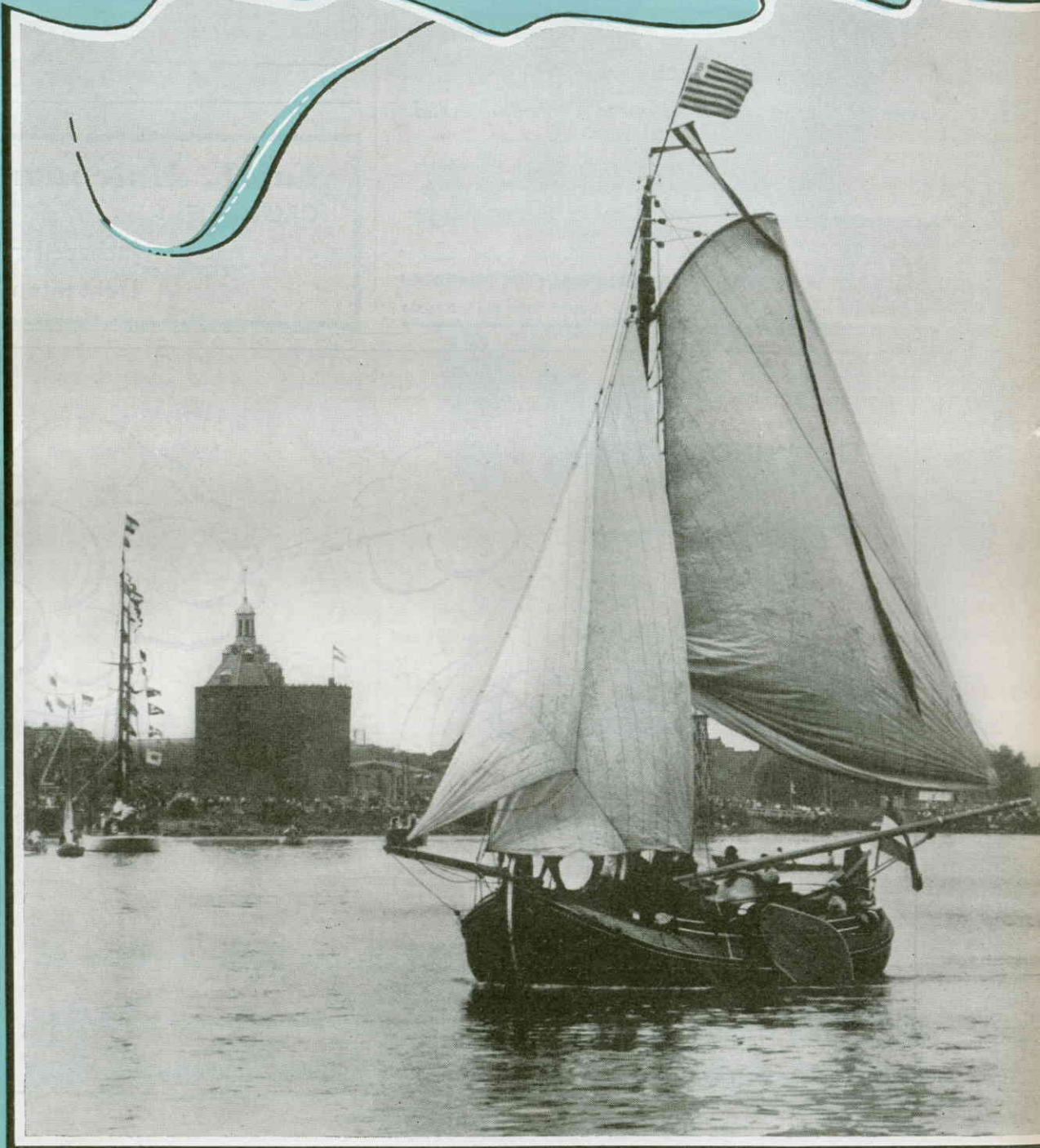

DE WATERKAMPIOEN

(Foto Oppenheim)

Admiraalschip „Ouderhoek” voor Enkhuizen

ENKHUIZER ZEILDAGEN 1955

Hoog woei de driekleur van de Drommedaris en geheel Enkhuizen was in feestgewaad en in feestelijke stemming 8 dagen en 8 nachten lang ter ere van de 600e verjaardag van deze vermaarde Zuiderzeestad. Wij zullen ons niet verdiepen in het overige, zeer gevarieerde programma van deze feestweek, doch willen hier slechts memoreren, hoe onze vaderlandse jachtvloot deelde in de hulde aan de mooie oude stad en haar gastvrije haven.

Tot dit doel waren de „Enkhuizer Zeildagen 1955” voorbereid in verheugende samenwerking tussen de Enkhuizer Watersportvereniging „Almere”, de Stichting „Enkhuizen 600 jaar Stad”, de Stichting Stamboek Ronde- en Platbodemjachten en de Commissie Westeinder Zeilwedstrijden. Het programma omvatte:

1. Een Stertocht voor alle jachten, waarvoor de deelnemers een fraaie herinneringsplaque met de Drommedaris als hoofdmotief ontvingen.
2. Admiraalzeilen en vlootshow op Zaterdag, 27 Augustus.
3. De „Westeinder Zeilwedstrijden”, die voor deze bijzondere gelegenheid ter rede van Enkhuizen werden gezeild.

Het admiraalzeilen en de vlootshow op 27 Augustus.

Het toneel stelt voor de aloude rede van Enkhuizen. Een rijkbeladen retourvloot uit Oost-Indië is kort na de middag ten anker gekomen bij het Noordeinde van het Krabbersgat. De vloot bestaat wel niet uit Oostinje-vaarders, doch gedeels uit schepen, die hun verwantschap met de oer-Nederlandse scheepstypen in stoere vormen tonen.

De vloot vaart in admiraalchap onder de oude stadsvlag van Enkhuizen, welke hoog boven de masttoppen der vlaggeschepen uitwaait. Zij wacht op het admiraalsjacht, dat even na 2 uur naar de rede wordt geboegseerd en ten anker komt voor de haven om als vlootvlaggeschip te fungeren. Dit vlootvlaggeschip is de bekende Zeeuwse Poon „Ouderhoek”, kapitein L. J. E. van Steenwijk. Aan boord bevindt zich de heer A. Admiraal, burgemeester van Enkhuizen, die als admiraal van de vloot de ongebroke vlag van Enkhuizen voert. Zijne Edelachtbare wordt vergezeld door de Commissaris der Koningin in de provincie Noordholland Dr. M. J. Prinsen.

De „Vice-admiraal” a/b van de boeier „Maartje” meldt aan de „admiraal”, dat de vloot gereed is voor het „generaal saluut”, welk sein door de „admiraal”

wordt beantwoord met het hijsen van de „rode vlag”, hetgeen van oudsher beduidt: „Formeert de kiel- of slaglinie”.

Eskader na eskader gaat anker op en ondanks de nog steeds geringe wind komt de vloot in keurige formatie het Krabbersgat opzeilen. Bij het passeren van het admiraalsschip salueert de „vice-admiraal” de „admiraal” met de beide historische boeierkanonnen uit de verzameling van het Fries Scheepvaartmuseum te Sneek, terwijl de nok van het grootzeil eerbiedig wordt gestreken. De „admiraal” beantwoordt prompt het saluut, want ook de „Ouderhoek” is voor deze gelegenheid met geschut uitgerust.

De vloot is verdeeld in vijf eskaders, resp. de boeiers en de bollen — de botters, een hoogaars en een pluutjacht — de tjalken en Lemster aken — de Grundels en de Schouwen, en de Staverse jollen.

Het is een feestelijk gezicht, zoals die lange rij van ronde- en platbodemschepen aan het vlootvlaggeschip het „generaal saluut” brengen. Dit beeld wordt nog

Een overzicht van het Admiraalzeilen. Op de voorgrond, met de vlag van Enkhuizen in top, het Admiraalsjacht, links het eskader van platbodem-jachten in kiellinie, rechts de gepavoiseerde toeschouwersvloot met de „Frida” op de voorgrond.

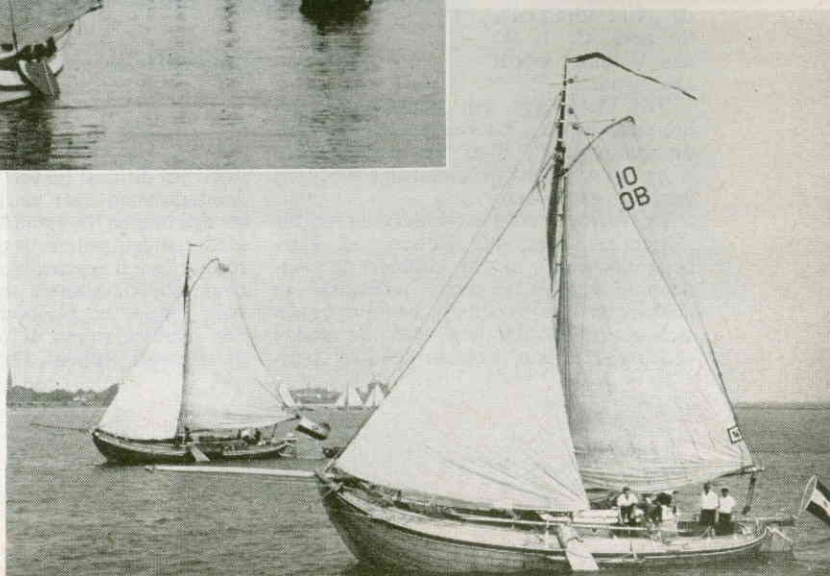
(Foto Oppenheim)

verlevendigd, door de vlootshow van talrijke in formatie geankerde en gepavoiseerde jachten onder de vlag van „Schout bij Nacht” Ernst Crone a/b „Frida”, welk schip bij het passeren der vlaggeschepen ook lustig haar saluutbatterij spelen laat. Een eskader van een 30-tal vissersschepen onder „Commandeur” Kofman, vormt met zijn rijke vlaggentooi een waardig sluitstuk van deze vlootshow.

Na het „generaal saluut” voegt de „admiraal” zich bij de vloot; de wind is wat opgestoken en brengt meer leven in de formatie, die met haar bolle zeilen onder de wisselende bewolking een aanblik biedt om nooit meer te vergeten. Het was een lust te zien, hoe keurig het eerste eskader (boeiers) in formatie bleef,

Admiraalzeilen. Boven een overzicht van de vloot; onder de botters „Zomerland” en „Houtrib” (10 OB).

(Foto's Oppenheim)

hoe zij als volleerde admiraalzeilers de gelijktijdige wendingsmanoeuvres uitvoerden, en dan met 10 ronde boeierneuzen in één lijn opkruisten tot zij de nog voor de wind zeilende achterhoede naderden.

De verscheidenheid in grootte en scheepstype maakte het voor de andere vlagofficieren uiteraard moeilijker hun eskader zo gesloten bijeen te houden, doch ook zij konden tevreden zijn over de toewijding van hun kapiteins.

Tegen 5 uur liep de vloot weer binnen, waarna vlagofficieren, kapiteins en hun gasten zich gereed maakten voor de ontvangst door de „admiraal” en het gemeentebestuur ten stadhuijze. Hoe prachtig sloot deze gastvrije ontvangst in het waardige

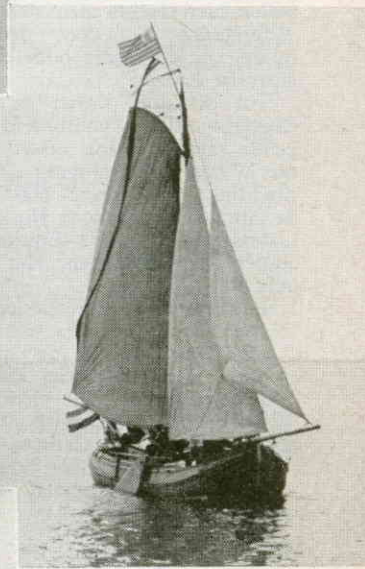
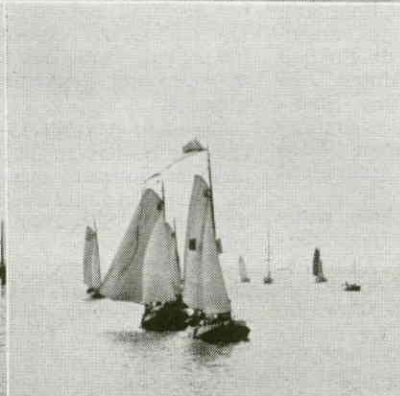
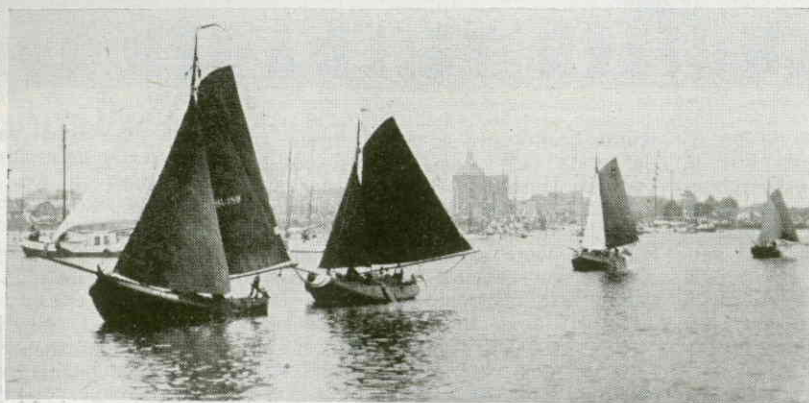
ningmeester: Mr. T. Huitema, Prinsenvweg 79, Wassenaar, giro 183011, minimum contributie voor „vrienden” f 5,— per jaar).

Westeinder Zeilwedstrijden, gehouden ter rede van Enkhuizen op Zondag, 28 Augustus.

Zo ooit, dan werd ditmaal de deugd beloond. De sportieve geste van de „Commissie Westeinder Zeilwedstrij-

schijn ging gepaard met zeer lichte wind, die bovendien op een kritiek moment radicaal van richting veranderde. Een vrijwel windloze start voor de haven gaf de toeschouwers wel ruimschoots gelegenheid de sterk gevarieerde vloot van scherpe en ronde jachten te bewonderen, doch het zeiltempo was aanvankelijk uiterst bescheiden. Een verslag van deze wedstrijden wordt in de rubriek „Van onze wedstrijdbanen” geplaatst.

Ons moet in dit verband echter een wens van het hart, die blijkens de levendige discussies tijdens de voorafgaande dagen kennelijk leeft bij alle boeiereigenaars. Eindelijk waren dan ook in het westen van het land weer eens 4 oude Friese boeiers en een Fries jacht bijeen voor een zeilwedstrijd; doch ziet, deze 5 nauw verwante schepen waren door de schikkingen

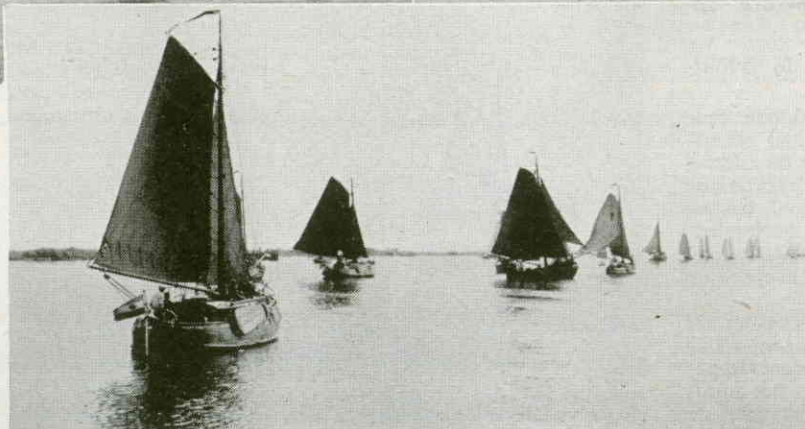

stedehuis aan bij het spel van het varen in admiraalschap, waarvan deelnemers en toeschouwers kennelijk zeer genoten hadden.

De „admiraal” en burgemeester van Enkhuizen spreekt een hartelijk welkomst- en dankwoord uit, dat door de „vice-admiraal”, de heer C. J. W. van Waning, wordt beantwoord.

Tot slot volgt een gezamenlijk palingmaal in de „Taveerne van het Zuiderzeemuseum”, waar het goed toeven is en waar behartigenswaardige woorden worden gesproken.

De formeel nog in oprichting zijnde „Stichting Stamboek Ronde- en Platbodemjachten” mocht daarbij de voldoening smaken de eerste „vrienden” te boeken en haar voorlopig bestuur houdt zich overtuigd, dat nog velen dit goede voorbeeld zullen volgen. (Adres pen-

Admiraalzeilers ter rede van Enkhuizen.

(Foto's Oppenheim)

den” om ditmaal ter ere van de 600-jarige Zuiderzeestad haar jaarlijkse wedstrijden in Enkhuizen te houden, werd door de Nederlandse zeilers beantwoord met een record aantal inschrijvingen, zowel in de beide RORC-klassen als in de 4 klassen voor ronde- en platbodemjachten. Minder gelukkig waren de organisatoren met de weersgesteldheid. De stralende zonne-

van onverbiddelijke wedstrijd-bepalingen over 3 klassen verdeeld en zeilden daar tegen schepen met zeer verschillende zeileigenschappen. Het algemeen verzoek van de boeiereigenaars is nu of het niet mogelijk zou zijn voor dergelijke unieke gelegenheden de aloude boeierklasse in ere te herstellen. Deze suggestie zij ter overweging in het winterseizoen meegegeven aan de hoge heren van de K.V.N.V.W. Voor de

N.N.W.B. is dit geen probleem en, wanneer wij goed zijn ingelicht, zal voor de volgende Sneekweek weer voor het eerst na vele jaren een boeierwedstrijd op het programma prijken.

In de aloude Zuiderzeestad zijn de vlaggen weer neergehaald en ook de „Enkhuizer Zeildagen 1955” behoren tot het verleden. De haven en de rede van Enkhuizen vertonen niet meer het onvergetelijke beeld, dat die laatste Augustusdagen en -avonden te zien

gaven. Wat blijft is een schone herinnering aan een hartverheffend samenspel van officiële organen en een reeks van watersportorganisaties, culminerend in een uniek schouwspel.

Dat de kleine, doch wakkere Enkhuizer Watersportvereniging „Almere” tot dit zeilfestijn het initiatief nam, strekt haar tot eer. Haar voorzitter, de heer J. C. Sandstra, komt daarbij een bijzonder woord van lof toe voor zijn onvermoeide ijver bij de voorbereidingen van dit waterfeest en ook voor de levende toelichting, welke hij door de luidspreker van Hr. Ms. Freyer gaf tijdens het admiraalzeilen. Wij stemmen gaarne met hem in, wanneer hij betoogt, dat Enkhuizen als watersportcentrum niet alleen een goede traditie heeft hoog te houden, doch bij goede couragie ook op dit gebied een grotere toekomst tegemoet kan gaan. Waar toch in Nederland bestaat een zo prachtige gelegenheid, een watersportfestijn op diep water van de wal te volgen?

Hoe hebben de admiraalzeilenden het gewaardeerd, dat de burgemeester van Enkhuizen het admiraalschap aanvaardde en dat ook de Commissaris der Koningin in de provincie Noordholland met zoveel waardigheid de rol van gecommiteerde van Hunne Hoogmogendheden vervulde! Ook de Directeur van het Loodswezen, kapitein ter zee H. Tichelman, toonde met zijn echtgenote een levendige belangstelling voor dit zeilfestijn.

De commandant van Hr. Ms. Patrouilleboot „Freyer”, luitenant ter zee Rog, en zijn oudste officier, luitenant ter zee baron van Wassenaar van Catwijck, nodigden de vlagofficieren en kapiteins uit het „generaal palaver” op Vrijdagavond aan boord van het, de Koninklijke Marine vertegenwoordigende, oorlogsschip te houden.

Deze even gastvrije als hartelijke ontvangst mag dan al enige afbreuk hebben gedaan aan de ernst, welke bij een hoge zee-krijgsraad past; des te meer droeg zij ertoe bij het in elk vlootverband allereerst noodzakelijke persoonlijke contact tussen de bevelhebbers tot stand te brengen.

De Havenmeester van Enkhuizen, de heer Poorter, stelde zijn havenkantoor ter beschikking als informatiebureau en hij en zijn assistenten zorgden voor een voorbeeldige havenorganisatie, waarbij de duidelijke omroepinstallatie in deze haven van bijzonder nut bleek.

Zo werkten velen mee tot het welslagen van deze zeldzame dagen.

Moge dit unieke zeilfestijn ertoe hebben bijgedragen de belangstelling voor de oude Nederlandse scheeps- en jachttypes te bevorderen, dan zal het niet lang meer duren voor wij deze stoere schepen weder in admiraalschap en in wedstrijd verenigd zien. v. W.

RECTIFICATIE

In ons verslag van de Finnjollenwedstrijden van de Koninklijke op de Zuiderzee staat aangegeven als totaal resultaat van de wedstrijden op 10, 11, 12, 13 en 14 Augustus derde A. Pellaschiari (Italië) 3.375 p. Dit is niet juist, derde werd B. Dotsch (België), weliswaar ook met 3.375 p., maar die door betere plaatsing in de afzonderlijke wedstrijden deze plaats verdiende. Red.

ESKADERINDELING

BIJ HET ADMIRAALZEILEN TE ENKHUIZEN OP ZATERDAG 27 AUGUSTUS 1955.

Vlootvlaggeschip: Zeeuwse Poon „Ouderhoek”, Kapitein L. J. E. van Steenwijk.
Admiraal: De Burgemeester van Enkhuizen, A. Admiraal.

De Admiraal werd vergezeld door de Commissaris der Koningin in de Provincie Noordholland Dr M. J. Prinsen.

1e Eskader.

Type schip	Naam	Bouwjaar	Kapitein
Boeier	MAARTJE	1892	C. J. W. van Waning, Vice-Admiraal
Boeier	NJORD	1905	A. J. der Weduwen
Boeier	DE VROUWE JOHANNA	?	J. W. Bos
Boeier	FRISO	1890	A. J. M. van der Lande
Boeier	ANNE	18..	W. Terpstra
Boeier	SPERWER	1886	M. de Jonge
Vollenhovense Bol	DE VROUW LUCIA	1927	W. H. Dudok van Heel
Lemster aak	EUEDIA	1901	T. Huitema
Fries jacht	FRISIA	1876	A. C. Blei
Vollenhovense Bol	JARRO	?	T. H. Berghuis

N.B. „Maartje”, „Friso”, „Sperwer” en „Frisia” zijn gebouwd door Eeltsje Holtrop van der Zee te Joure.
De „Friso” (ex „Semper Idem”) werd in 1953-54 geheel gerestaureerd te Raamsdonkveer. „Anne” is mogelijk oorspronkelijk de eertijds beroemde Friese boeier „Bever”, en dateert, in dit geval tenminste, uit de eerste helft der 19e eeuw.
„Njord”, gebouwd door Wester te Grouw.
„De Vrouwe Johanna”, vermoedelijk gebouwd te IJlst. Gerestaureerd te Kudelstaart 1953-54.
„De Vrouw Lucia”, gebouwd te Ronduite, gemeente Wanneperveen door Huisman & Zonen in 1927.
„Eudia”, gebouwd te Enkhuizen werf „De Lastdrager”. De heer Steen, die in 1901 de bouwopdracht gaf, maakte als gast aan boord het admiraalzeilen mede. (Zie artikel „Een oud schip herleeft” in W.K. April 1955).

2e Eskader.

Type schip	Naam	Bouwjaar	Kapitein
Botter	ZOMERLAND	1901	J. Doeksen, Schout bij Nacht
Botter	HOUTRIB	1914	J. D. Waller
Botter	JOHANNA	?	M. Th. Moolhuizen
Botter	DE VRIJHEID	1938	C. H. J. Bijl
Lemster botter	JAN KLAASSEN	1907	J. Scheffer
Platgat botter	VIKING	1929	H. Scheffer
Botter	GAVE DER NATUUR	?	E. A. van Dishoeck
Hoogaarts	VUILBAARD	1920	W. P. J. M. Pierrot
Pluutjacht	PIMPERNEL	1950	J. W. Hissink
Hengst	DE JONGE JOZEF	?	J. Goedkoop

N.B. „Zomerland”: Deze 16 m lange botter werd in 1901 te Boon bij Antwerpen gebouwd.
„Houtrib”: Gebouwd als visbotter door Kok te Huizen. Voer als zodanig lang voor de Enkhuizer Visser Jeltjes. In 1948 verbouwd tot jacht.
„Jan Klaassen”: In 1907 te Leeuwarden gebouwd door Roos en van der Meyden. Een zeer snelle zeiler, lengte 9,68 m, zeiloppervlak 75 m².
„Viking”: In 1929 gebouwd door Langenberg bij Leeuwarden.
„Gave der Natuur”: Gebouwd te Spakenburg. Nog in ongerepte staat van visbotter.
„Vuilbaard”: Gebouwd in 1920 te Arnhem.
„Pimpernel”: Gebouwd in 1950 door Kok te Huizen.

3e Eskader.

Type schip	Naam	Bouwjaar	Kapitein
Tjalk	ZIET OP U ZELVEN	1914	B. van Kampen, Schout bij Nacht
Tjalk	VROUWE SOPHIA	?	L. de Groot
Lemster aak	MARGECA	?	M. Gelissen
Tjalk	VROUWE ALIDA	?	de Wit
Tjalk	OUDE LISSEL	?	Tieleman
	FRIES BEURT-SCHEEPJE	1904 (te Gaastmeer)	Zuiderzeemuseum

4e Eskader.

Type schip	Naam	Bouwjaar	Kapitein
Zalmschouw	VAHALIA	?	N. Daalderop, Schout bij Nacht
Grundel	ALCYONE	1951	W. F. Gunning
Grundel	VRIJHEID	?	H. J. van Beenen
Zeeschouw	BRIES	?	H. J. de Vries
Grundel	HOLLAND	?	Karsies

5e Eskader.

Type schip	Naam	Bouwjaar	Kapitein
Staverse jol	DE VROUW GUURTJE	?	A. J. Dragt, Commandeur
Staverse jol	BRUINTJE BEER	?	D. de Kat
Staverse jol	SOTEIRA	?	U. M. C. Ament-Huber
Staverse jol	VROUWEZAND	?	C. A. Stants
staverse jol	FRISO	?	P. Boonstra